

מעדותה של אדית שטרנליכט על השפלות וגזלת רכוש בעת הגירוש

מהונגריה לאושוויץ

...ואחרי יום-יומיים כבר אנחנו הלכנו ברכבת. לקחו אותנו ברכבת. אם אנחנו הלכנו לפני זה לקחו את כל הזהב, ההונגרים, את כל טבעות הנישואין, מהאוזן, והשעון שלי וזה הכל הכל מה היה לנו לקחו ואמרו: במשטרה שמה, ההונגרים היו, היו גם כמה גרמנים אבל לא הרבה. יותר הונגרים מגרמנים. ואמרו לתת את הכסף שהיה, אז היה פנגו, את הכסף ההונגרי, למה ששם היה אחד שוטר ברוטאלי, אמר שאתם לא נשארים בחיים, אז אל תקחו.

ש. גרמני או הונגרי?

ת. הונגרי. אל תקחו את זה, למה, שנשאר אצלם הכסף והכל. קודם עשו חיפוש על הגוף, אפילו הולכים בפנים בטוסיק, היתה שמה אשה נוצריה, לא יהודיה, ככה עשו חיפוש, בלי בגדים אנחנו היינו.

ש. לפני שאתם-

ת. לפני שעלינו על הרכבת.

ש. איפה זה היה? באולם?

ת. כן, אולם כזה. אז היה שמה, אני אומרת שסל גדול עם טבעות ושעון, תכשיטים, הכל. אז לקחו את הכל, גם את כלי המיטה, הכל נשאר שמה, במחסן אחד היה כל כך הרבה, לא נשארו לנו רק דברים קטנים לעצמי, אני לא יודעת כמה קילו אפשר היה לקחת. וחוך מזה, עשו שמה שהיו יהודים עשירים, ידעו את ההונגרים, שמי עשיר, אז לקחו בפנים והיו שם פריוולקים[?], היו מרביצים על הרגל ועל הידיים, ועל הראש. היה שמה אחד, מנצל קוראים לו, היה לו מפעל בירה, היה נורא עשיר, הם מרביצים. היה לו כסף בשווייץ. הרבה כסף. והיו לו גם ילדים, גם הכל. וכל כך מרביצים אותו, שהראש היה כמו דלי, עם הדם, והידיים נפוח והרגליים. אי אפשר היה ל- רק בגרביים על הרכבת. היה לו רק מטפחת אחת בידיים ופרוסת לחם, ככה, זקן היה כבר, הילדים גם- וככה בא על הרכבת ואמר: אני לא אמרתי את המספר של הכסף בשוויצריה. וכבר היה ממש לא בן אדם, היה על הראש מכות, והוא מת ברכבת. לא איפה אני הייתי, אבל אמרו שהוא קיבל הרבה מכות, שטף דם, והוא נספה. הוא לא היה כבר בן אדם, אבל שכל עוד היה לו. הוא אמר: תראו, הרביצו לי כל כך, אבל לא אמרתי את מספר הכסף שלי בבנק בשוויצריה.

ואנחנו הלכנו וההונגרים משני צדדים הסתכלו איך אנחנו הולכים בוואגונים [=קרונוט], וברכבת היה מישהו שאמר: אתם כבר הייתם צריכים ללכת הרבה זמן קודם, שאתם הייתם פה. ולא נתנו לנו שום דבר. אז בוואגון היו 80 אנשים, וואגון של בהמות וצפוף נורא. אז

קיבלנו שני דליי מים, ודלי אחד לשירותים, וסגרו אותנו. אז הבחורים הצעירים כבר לא היו, הם הלכו בעבודת פרך, כולם לקחו, רק היותר זקנים היו אתנו, ונשים, כולם צעירים, וילדים.

ש. מה היה עם האח שלך?

ת. אנחנו לא ידענו. הוא עבד אצל נוצרי אחד, וחשבנו שהוא לוקח, שלא צריך, אבל הוא הלך. ובאשוויץ נפגש עם אבא שלו.

ש. אז אתם ברכת.

ת. אנחנו ברכת, ושמה בוכים הילדים. זה היה משהו, לא היה מה לאכול, לא נתנו לנו משהו לאכול, וגם זמן שאנחנו עדנו והיינו בגיטו בפרקאן ולווה, אז גם הכסף לקחו לנו. אז היה מזל אם מישהו קיבל, היה בחור יהודי אחד שלוקח - גם אי אפשר היה מהגיטו ללכת לקנות חופשי, היה שעות שאפשר היה ללכת לקנות לחם ומשהו מהגיטו, אז היינו, לקחנו שני לחם. לא ידענו מתי אנחנו מגיעים ואיפה מגיעים, שהורגים אותנו ברכת, לא ידענו. פחד נורא. אז הסתכלנו דרך החלון, זה היה חלון קטן, הקרון בהמות, לקו... לא רק רכבת נוסעים, אלא בהמות. ושמה ישנו. לא היה ברצפה שום דבר. זה נורא היה. זקנים וחולים וילדים קטנים גם - זה משהו. כל רגע היה נורא, בוכים שמה, פוחדים. נורא.

מקור: ארכיון יד ושם 0.3/7767